

Розділ 5

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ

DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.2\(62\).151-157](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.2(62).151-157)

УДК 657:336.7

Шевря Я.В., Йолтуховська О.Ю., Ганусич В.О.

БІЗНЕС-РИЗИК В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ: АНАЛІЗ, ОЦІНКА І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Ефективне та стійке управління діяльністю комерційного підприємства залежить від досвіду та майстерності прийняття рішень, які дають змогу на належному рівні забезпечити високу ліквідність, рентабельність, ділову активність та надійний захист від негативного впливу підприємницьких ризиків, що вимагає розробки адекватних методів обліку, оцінки, аналізу та управління активами підприємства. Для наукового вирішення цієї проблеми необхідно провести дослідження проблематики обліково-аналітичного забезпечення системи управління, аналітичного обґрунтування та оцінки активів у системі управління ними та розробки пропозицій з удосконалення облікової та аналітичної складової системи управління активами в межах ефективного управління бізнес-ризиками.

Ключові слова: бізнес-ризик, облікова політика, оцінка, активи, обліково-аналітичне забезпечення управління, система управління активами.

Постановка проблеми. Дослідження діяльності функціонуючих господарюючих суб'єктів в теперішніх економічних умовах дає можливість стверджувати, що спостерігається висока чіткість взаємозв'язку та взаємовпливу системи управління та механізму прийняття рішень на підприємстві з системою інформаційного забезпечення обліково-аналітичною інформацією суб'єктів управління в різних комерційних сферах господарювання. Не є винятком і використання обліково-звітної та аналітичної інформації в процесі ідентифікації та управління бізнес-ризиками, що виникають під час функціонування бізнес-процесів на підприємстві. Виходячи з поширеності та важливості управління даною проблемою на підприємстві, в даний час багато науковців приділяють увагу питанням обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькими та бухгалтерським ризиками, з метою розробки обліково-методичних прийомів їх оцінки, визначення суттєвості їх

впливу на ключові показники функціонування бізнесу і наукового обґрунтування підходів до впровадження інформаційного забезпечення, яке дозволить сформувати пропозиції з підвищення ефективності управління діяльністю підприємства, ідентифікації ризиків з метою мінімізації їх впливу на результати діяльності підприємства та прийняття управлінських рішень. **Актуальність та цілі статті.** Ринкові умови ведення господарської діяльності вимагають від суб'єктів господарювання забезпечувати контроль за ключовими показниками діяльності підприємства, такими як фінансова стійкість, ліквідність та оборотність активів, ділова активність і платоспроможність, рентабельність власного капіталу та діяльності підприємства для забезпечення сталого стратегічного розвитку. Кожен з наведених показників у процесі управління вимагає прийняття складних та водночас ефективних рішень з урахуванням різних видів ризиків, притаманних кожному з цих процесів (особливо - стратегічних). Для ефективного передбачення та управління потенційними ризиками в процесі забезпечення бажаних значень наведених показників, обов'язково слід проводити ґрунтовний фінансово-економічний аналіз, встановлювати кореляцію та причини виникнення ризиків і моделювати наслідки їх впливу на фінансово-господарські результати діяльності підприємства крізь призму управління активами та діяльністю підприємства в цілому.

©Шевря Я.В., к.е.н, доцент кафедри обліку і аудиту ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Йолтуховська О. Ю., к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Ганусич В. О., к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту ДВНЗ “Ужгородський національний університет

Саме тому і постає необхідність управління активами в процесі здійснення та розвитку комерційної діяльності підприємства, як засобу зниження підприємницького ризику та ризику ліквідності підприємства і пошуку шляхів удосконалення механізму управління активами для забезпечення максимально позитивних значень ключових показників діяльності підприємства. Виходячи з цього, **актуальним** є розвиток системи управління активами на основі актуальних обліково-аналітичних оцінок і практики діяльності підприємств у ринковому середовищі, удосконалення моделей і систем прийняття управлінських рішень на основі комплексної обліково-інформаційної системи, яка є основою розробки, обґрунтування та інформаційної підтримки управління підприємством і його ефективністю, діловою активністю та рентабельністю в умовах бізнес-ризиків.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій з організації і методики удосконалення обліково-аналітичного інформаційного забезпечення системи управління діяльністю підприємства в частині аналізу, оцінки та управління активами в умовах глобалізації економіки України з метою мінімізації сукупності ризиків під час розробки, аналітичного обґрунтування і прийняття оптимальних рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню питань використання інформаційного та обліково-аналітичного забезпечення системи управління активами в процесі управління діяльністю підприємства з метою мінімізації ризиків у діяльності підприємства свого часу приділяли увагу такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як І.А. Бланк, П.Й. Атамас, К.П. Боримська, Л.В. Гнилицька, І.Ф. Баланюк та інші. Особливості управління ризиками на основі аналізу та управління активами підприємства досліджували Л.О. Волощук, Г.О. Дорошенко, М.Ф. Огійчук, Б. Койлі та інші. Питання ідентифікації та управління бухгалтерським і бізнес-ризиками частково розглянуто у працях Л. Ремньової, А.В. Ігнатенко, В.Г.Кабанова, І.В. Чехової, В.В. Шахова, М.Я.Шимінової, В.С. Щербини, Б. Едвардса, Т. Райса.

Методологія дослідження даної теми ґрунтується на сукупності прийомів, які включають комплексний підхід при розгляді активів і ризиків як цілісної системи і сукупності взаємовідношень і взаємозв'язків (системний підхід), моделювання розвитку ризик-процесів і їх

вплив на результати діяльності підприємства, синергетичний ефект в процесі удосконалення методики управління активами для обґрунтування теоретичних підходів та практики мінімізації негативних наслідків від настання ризиків, що містять активи підприємства, їх аналізу та оцінки в системі інформаційного забезпечення прийняття рішень, що в сукупності має мінімізувати підприємницькі та бухгалтерські ризики. У процесі обґрунтування комплексних взаємозв'язків системи прийняття рішень, фінансової звітності, економічного аналізу, облікової оцінки активів, облікової політики підприємства та стадій прийняття управлінських рішень користувачами використані загальнонаукові методи теорії пізнання, порівняння, зарубіжний досвід та прогнозно-аналітичні розрахунки.

Інформаційна база, що використана для дослідження бухгалтерських та підприємницьких ризиків в процесі управління активами включає фахові наукові видання закордонних та українських вчених в частині актуальності проблематики щодо формування, аналізу, оцінки, прогнозування та удосконалення масиву комплексного інформаційного забезпечення всіх стадій прийняття економічних рішень різними користувачами на базі аналітичної обробки показників активів та їх аналізу у процесі ідентифікації, оцінки та управління ризиками, матеріали науково-практичних конференцій, періодичні видання, монографії за темою дослідження, нормативно-правові акти України, міжнародні стандарти фінансової звітності.

Опис основного матеріалу дослідження.

Дослідження ризику як економічної категорії зародилося разом з усвідомленням учасниками ринкового середовища можливості настання негативних наслідків від несприятливих процесів та подій. Розгляд ризику, як категорії в бухгалтерському обліку вимагає адаптації різних наукових поглядів на теоретичні засади ризиків, як об'єкта бухгалтерського обліку та розробки методики визначення і оцінки впливу ризиків на фінансові результати діяльності підприємства за допомогою управління її основними показниками. Детальне дослідження сутності різних ризиків дозволяє обґрунтовано започаткувати наукові дослідження та розробку практичних підходів до ідентифікації, аналізу та оцінки ризиків в системі управління активами, окреслити бухгалтерський ризик як економічну категорію, що тісно пов'язана з виконанням функцій бухгалтерського обліку та фінансової звітності в процесі передачі інформації користувачам для прийняття рішень. Дане питання особливо актуалізувалось у момент,

коли стала особливо відчутною і явною проблема дестабілізації функціонування ринків в умовах військового стану, а існуючі системи бюджетування і прогнозування показників почали суттєво відхилятися від фактично одержаних результатів. На результати діяльності підприємств великою мірою почали вливати загрози та ризики різних видів, які призводять до одержання негативного фінансового результату, і виникла потреба аналітичної оцінки ймовірності настання таких негативних процесів, які окреслюються як ризики підприємницької діяльності. Тому для забезпечення ефективного механізму управління в умовах військового стану та збільшення ймовірності настання кризових явищ і процесів необхідно частинкою в системі управління діяльністю комерційного підприємства логічно виникла система ризик-менеджменту, що повинен сприяти зведенню до мінімального значення ймовірності настання негативних наслідків для фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання та потенційних витрат, які можливі в результаті їхнього настання. Виходячи з особливостей розробки та використання інформаційного забезпечення в процесі вибору інструментів для управління бізнес-ризиками можна констатувати, що найкращим інформаційним джерелом для практичної реалізації цього є система обліково-аналітичного забезпечення управління компанією, яка сформована на основі аналітичної обробки інформації, що міститься у фінансовій звітності підприємства за умови повної відповідності якісним характеристикам облікової інформації.

За результатами дослідження доведено, що під управлінням ризиками слід розуміти процес надання управлінської інформації та інформаційного забезпечення заходів з мінімізації ризиків, а також цілеспрямованого управління ними на основі використання релевантних методичних прийомів та інструментів в процесі ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності. І саме вивчення методичної складової облікової політики, аналіз професійних суджень, використаних у процесі складання та подання фінансової звітності, а також в управлінні активів з метою мінімізації ризиків дозволить уникнути використання не релевантних даних для прийняття рішень щодо ризиків.

Фінансова звітність, як основне інформаційне джерело в теперішній ринковій економіці для зовнішніх користувачів, повинна відповідати високому рівню достовірності, оскільки саме вона відповідає за якість прийнятих рішень на її

основі. Разом з цим, наявність великої кількості альтернативних варіантів ведення бухгалтерського обліку та складання, подання і розкриття інформації у фінансовій звітності зумовлюють певну неоднозначність та невизначеність в оцінці показників, що сприяє виникненню ризику, який можна описати як бухгалтерський. Наведений ризик може суттєво впливати на інформаційне забезпечення та прийняття рішень, що слід визначати як притаманний звітним даним (фінансовій звітності) бухгалтерський ризик. Причинами цього ризику є людський фактор, помилки, допущені в процесі ведення бухгалтерського обліку, хибні професійні судження, креативність підходів у процесі цілеспрямованого вибору альтернативних варіантів методичної складової облікової політики підприємства тощо.

Зокрема, І.М. Вигівська відмічає з цього приводу, що бухгалтерський облік суб'єкта господарювання є одним із економічних інститутів, за допомогою інструментів якого можна здійснювати вплив на рівень підприємницьких ризиків [2, с. 92].

З метою уникнення бухгалтерських ризиків та мінімізації їх впливу на показники фінансової звітності і прийняття управлінських рішень необхідно реформувати обліково-аналітичну систему підприємства таким чином, щоб вона могла забезпечити ефективність управління ризиками в системі управління активами та виконувати свої функції в частині:

- визначення потенційних ризиків, які пов'язані з особливостями та сферою функціонування підприємства, у системі бухгалтерського обліку, економічному аналізі та фінансовій звітності;
- оцінки ймовірності втрати економічних вигід активами (ймовірність зменшення майбутніх економічних вигід, що містяться в активах) під впливом ризиків (в тому числі - бухгалтерського);
- вибору методичного інструментарію для аналізу та управління активами в системі управління ризиками, притаманного специфіці діяльності підприємства та системі і можливостям його бухгалтерського обліку, економічного аналізу і фінансової звітності;
- відображення в обліковій політиці та Примітках до річної фінансової звітності інформації про активи підприємства, які містять у собі потенційні підприємницькі та бухгалтерські ризики і можливі наслідки їх впливу на показники діяльності підприємства (прогностична функція).

Основна ідея даних пропозицій полягає в тому, що під час побудови механізму управління бізнес-ризиками на основі аналізу, управління та

оцінки активів необхідно зважати на особливості побудови обліково-аналітичної системи в компанії та інформаційну технологію, на основі якої розроблені базові теоретичні засади бухгалтерського обліку, фінансової звітності та облікової політики підприємства. Це дасть змогу в цілому забезпечити інтегрування обліково-аналітичного інформаційного масиву з алгоритмами прийняття управлінських рішень, які можуть бути застосовані в процесі управління бізнес-ризиками та уникнення негативних наслідків від них. Управління бухгалтерськими та підприємницькими ризиками неможливе без розробки системи управління активами, яка включає широкий спектр підходів, методів, принципів і процедур для ціле направленої впливу на підконтрольні активи для досягнення поставленої мети. В системі управління активами з метою зменшення ризиків для підприємства треба мінімально забезпечити:

- безперервності можливості безперебійної роботи та сталого фінансування розвитку діяльності підприємства [3, с. 118];

- досягнення рівня оптимальної ліквідності активу балансу підприємства, достатньої платоспроможності, високого рівня рентабельності та ділової активності, що задовольнить інформаційні вимоги різних груп зовнішніх користувачів та відповідатиме меті діяльності підприємства (прибуток);

- розподіл підприємницьких та бухгалтерського ризиків між активами з різним рівнем ризику в процесі управління діяльністю підприємства.

Як зазначає Заяць М. Я., заходи такого типу дають змогу забезпечити підприємство від ризику банкрутства, тобто від неможливості погасити свої зобов'язання перед кредиторами, та підвищити показники ефективності використання капіталу підприємства [6, с. 142].

В теперішніх нестабільних ринкових умовах в Україні більшість підприємств знаходиться у зоні потенційних бізнес-ризиків. За своєю сутністю підприємницький ризик (ризик діяльності) - це ймовірність настання подій, що призводять до зменшення економічних вигод у вигляді зниження прогнозованих показників прибутковості, вибуття активів, збільшення зобов'язань, додаткового витрачання грошових коштів через можливі зміни в умовах діяльності і веденні бізнесу.

На відміну від підприємницького, бухгалтерський ризик - це ймовірність несприятливого фінансового результату для

підприємства або прийняття невірною управлінського рішення внаслідок неправильного відображення фактів господарської діяльності в системі інформаційного забезпечення (неправильна інтерпретація змісту господарської операції, помилки при відображенні показників у фінансовій звітності, нерелевантні методи оцінки активів тощо), невідповідність та непослідовність застосування облікової політики, що обрана керівництвом підприємства.

Бухгалтерський ризик у більшості випадків закладається в методичних процедурах під час облікової реєстрації, бухгалтерської оцінки і розкриття інформації про активи, зобов'язання і власний капітал підприємства у грошовому вимірі у фінансовій звітності. Це вимагає від підприємства у повній мірі розкривати інформацію про використані методичні прийоми та облікові процедури щодо обліку та оцінки активів, які можуть сприяти та допомогти ідентифікувати бізнес-ризик і оперативно усувати та уникати наслідки їх можливого настання в результаті прийняття превентивних рішень. Для вирішення цього завдання необхідно якісно та професійно підходити до розробки і дотримання положень облікової політики підприємства та висвітлення облікових альтернатив, що трансформують інформацію про активи і ризик підприємства у фінансовій звітності.

Обмеженість виконання функцій бухгалтерського обліку на більшості комерційних підприємств в частині інформаційного забезпечення управлінського персоналу даними, що описують ризики, які притаманні активам та їх потенційні наслідки для діяльності підприємства і зумовлює необхідність розширення об'єктів бухгалтерського обліку та його удосконалення в напрямку аналізу та оцінки бізнес-ризиків.

Аналіз запитів користувачів облікової інформації стосовно потреб внутрішнього контролю та управління ризиками (особливо про наявні та потенційні ризики) показує, що воно також ускладнюється через приділення значної питомої ваги робочого часу облікового персоналу на дотримання норм податкового законодавства і фіскальної спрямованості фінансової звітності, недотримання яких тягне за собою ризик настання фінансових санкцій. Інформаційній обмеженості управлінського персоналу в процесі управління активами в системі управління ризиками також може сприяти низький рівень методичної підготовки працівників обліково-аналітичних підрозділів

щодо узагальнення та інтерпретації цієї інформації для прийняття рішень (через відсутність теоретичних і практичних розробок в даному напрямку), а також неготовність менеджменту до розуміння та використання такої облікової інформації в процесі аналізу та управління. Виходячи з вищенаведеного, можна констатувати, що сама обліково-аналітична інформаційна система має бути удосконалена таким чином, щоб могли забезпечити надання повної, правдивої та неупередженої релевантної інформації про активи та ризики у процесі прийняття рішень.

Серед суто бухгалтерських методів нейтралізації або зменшення негативного впливу підприємницьких ризиків на фінансові результати діяльності підприємства особлива роль належить створенню різного роду резервів та страхування. Питання створення та використання на підприємстві резервів для внутрішнього страхування ризиків регулюються як на законодавчому рівні, так і обліковою політикою підприємства, галузевими стандартами та іншими нормативно-правовими актами [1, с. 63], [7, с. 138].

За результатами дослідження наукових джерел встановлено, що на сьогодні недостатньо уваги приділено проблемам ідентифікації та визначення ризиків, як об'єкта бухгалтерського обліку та економічного аналізу в процесі управління активами і ризиками на підприємстві. Для вирішення цієї проблеми слід розвивати такі напрямки удосконалення інформаційного забезпечення і методичних прийомів з управління активами в системі управління ризиками на основі даних бухгалтерського обліку, як:

- облікове відображення впливу бухгалтерського ризику у вигляді даних, що характеризують можливі варіанти трансформації інформації про активи з урахуванням ступеня їх ліквідності та важливості у процесі управління активами на підприємстві [8, с. 124];

- методичні підходи до відображення в системі бухгалтерського обліку господарських операцій, які характерні для диверсифікації активів та ризиків, які потенційно можливі на підприємстві відповідно до алгоритму прийняття рішень в разі ідентифікації конкретного виду ризику та встановлення методів його уникнення або зниження до безпечного рівня;

- використання методики формування резервів в бухгалтерському обліку, яка залежить від професійних суджень та облікової оцінки потенційних ризиків, і дозволяє покривати витрати, спричинені настанням

непередбачуваних ризиків, що характерні для різних видів активів з урахуванням ступеня ризиків, галузі, особливостей та типової ризикованості в діяльності суб'єкта господарювання (щодо основних засобів, запасів, дебіторської заборгованості, інвестицій тощо);

- удосконалення вибору методів оцінки активів з урахуванням ймовірності втрати ними можливості сприяти надходженню майбутніх економічних вигод на підприємство під впливом ризиків як нового об'єкта бухгалтерського обліку;

- використання методики аналітичної обробки звітної інформації в процесі дослідження ймовірності настання бізнес-ризиків, які властиві розробленій на підприємстві системі управління активами, в тому числі у процесі диверсифікації з метою розробки і прийняття ефективних рішень;

- оцінки ймовірності втрати економічних вигід активами підприємства, як об'єктом бухгалтерського обліку у межах вимушеної диверсифікації під впливом ризиків [4, с. 285], [5, с. 185].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ефективність реалізації будь-якої стратегії управління активами залежить від правильно прийнятих рішень на основі аналізу значних обсягів інформації, основним джерелом якої виступає фінансова звітність та обліково-аналітична система підприємства. За результатами дослідження доведена об'єктивна неминучість підприємницьких ризиків у ринкових умовах, наведені способи запобігання або часткового зменшення негативних наслідків настання ризиків на основі відповідної організації і методики обліку та аналізу активів підприємства, виявлено окремі проблеми бухгалтерського обліку та аналізу активів у системі управління ризиками в сучасних умовах глобалізації економіки. Виходячи з отриманих результатів дослідження, можна зробити наступні висновки:

1. Необхідним елементом системи управління активами в умовах ризиків є збір і накопичення інформації в бухгалтерському обліку про активи, які містять у собі потенційні ризики, моделювання їх впливу на фінансові результати діяльності компанії. Визначальну роль в інформаційному забезпеченні управління ризиками відіграє система бухгалтерського обліку, економічного аналізу та фінансової звітності, а також облікова політика підприємства.

2. Ризики - невід'ємна складова в процесі аналізу та управлінні підприємницькою

діяльністю в ринкових умовах та у військовому стані. Їх неможливо повністю уникнути, але що стосується ризиків, пов'язаних з активами та діяльністю підприємства, то їх можна прогнозувати і на цій основі передбачати заходи для зниження їх можливого впливу на прибутковість діяльності підприємства та систему прийняття управлінських рішень.

3. Бухгалтерський ризик, як процес, що потенційно може виникати в результаті недостовірного відображення фактів господарської діяльності в системі інформаційного забезпечення (закладається в процесі реєстрації, оцінки і розкриття інформації у єдиному грошовому вимірі про активи, власний капітал, зобов'язання, доходи та витрати підприємства) і суттєво впливати на ймовірність настання несприятливого фінансового результату для підприємства або прийняття невірного управлінського рішення. Для нейтралізації бухгалтерського ризику обов'язковим є розкриття якісно розробленої облікової політики підприємства та обраних облікових альтернатив, що трансформують інформацію про активи та діяльність підприємства у фінансовій звітності.

4. Серед методів нейтралізації негативних наслідків ризиків, які пов'язані з активами підприємства, і можуть бути відображені в системі бухгалтерського обліку, можуть бути такі, як: професійне страхування ризиків, самостійне створення страхових резервів для покриття потенційних збитків, диверсифікація активів, розвиток системи бухгалтерського обліку, економічного аналізу та удосконалення оцінки показників фінансової звітності.

5. Одним з сучасних напрямів розвитку бухгалтерського обліку є обґрунтування його інформаційно-сервісної ролі в системі управління ризиками. Обліково-аналітична система сучасної компанії має бути ефективним

джерелом інформації для інструментарію економічного аналізу в процесі пошуку причин виникнення ризиків, методів мінімізації втрат від настання ризиків, що пов'язані з активами підприємства в процесі управління. Застосування диверсифікації як інструменту трансформації наявних активів у більш ліквідні з метою зниження ризиків та покращання показників фінансової звітності супроводжуються значною кількістю ризиків, в управлінні якими важливу та основну роль відіграє удосконалена обліково-аналітична система генерування інформації про релевантну оцінку активів підприємства.

6. Необхідність розробки сучасної системи управління активами повинна враховувати політику управління бізнес-ризиками на кожному підприємстві. Моделювання поведінки ризиків, встановлення їх кореляції і прогнозування на економічні результати діяльності компанії забезпечить мінімізацію впливу небажаних подій, попередження та уникнення ризиків, пов'язаних із зменшенням надходження майбутніх економічних вигод на підприємство.

Перспективи подальших досліджень даної проблеми в теперішніх ринкових умовах вимагають від бухгалтерської науки поступового теоретичного обґрунтування і удосконалення методологічно інструментарію в процесі організації та ведення бухгалтерського обліку і оцінки активів підприємства в системі управління ризиками, адаптації методів фінансово-економічного аналізу бухгалтерської фінансової звітності щодо активів з урахуванням розроблених підходів до ідентифікації бізнес-ризиків, виокремлення бухгалтерського ризику, притаманного різним галузям і видам діяльності підприємства та додаткового розкриття інформації про ризики та облікову політику у примітках до Річної фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П.Й. Роль бухгалтерського обліку в управлінні ризиками підприємництва / П. Й. Атамас, О. П. Атамас, Г. О. Крамаренко // Академічний огляд. - 2016. - № 1. - С. 60–69.
2. Вигівська І.М. Місце бухгалтерського обліку в управлінні підприємницькими ризиками / І.М. Вигівська // Materialy V mezinarodni vedecko-prakticka konference «Moderni vymozenosti vedy-2009»: Dil 2. Economicke vedy. - Praga: Publishing House «Education and Science» s.r.o., 2009. - 96 s. - S. 92-94.
3. Гнилицька Л.В. Бухгалтерський облік як інструмент управління ризиками підприємницької діяльності / Л.В. Гнилицька // Фінанси України. - 2014. - № 3. - С. 114-125.
4. Дорошенко Г.О. Механізми мінімізації ризиків при диверсифікації активів / Г.О. Дорошенко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2013. - № 42. - С. 283-287.
5. Дріга О.П. Диверсифікація активів: особливості механізму здійснення та облікового відображення / О.П. Дріга // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. пр.; гол. ред. Ю.Ю. Туниця. - 2015. - Вип. 25.7. - С. 182-188.

6. Заяць, М. Я. Управління ризиками сек'юритизації активів: фінансові та обліково-аналітичні аспекти [Текст] / М. Я. Заяць // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. – Ужгород : «Гельветика», 2016. - Вип.7, Ч.1. – С. 140-144.
7. Ігнатенко А.В., Кабанов В.Г., Харченко О.І. Механізми нейтралізації фінансових ризиків українських підприємств в умовах глобалізації // Актуальні проблеми економіки. - 2009. - №5. - С.136-144.
8. Шеверя Я.В. Обліково-аналітична складова активів як основа системи управління ризиками на підприємстві / Я.В. Шеверя // Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки : тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 21 квітня 2017 р.). – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. – С.123-125.

REFERENCES

1. Atamas, P.Y. (2016). Rol' bukhhalters'koho obliku v upravlinni ryzykamy pidpryyemnytstva [The role of accounting in entrepreneurship risk management]. Akademichnyy ohlyad - Academic Review, 1, 60-69 [in Ukrainian].
2. Vyhivs'ka, I.M. (2009). Mistse bukhhalters'koho obliku v upravlinni pidpryyemnyts'kymy ryzykamy [The role of accounting in business risk management]. Proceedings from: Materialy V mezynarodni vedecko-prakticka konferencija «Moderni vymozenosti vedy-2009»: Dil 2. Ekonomicke vedy. Praga: Publishing House «Education and Science» s.r.o., 92-94 [in Ukrainian].
3. Hnylyts'ka, L.V. (2014). Bukhhalters'kyj oblik yak instrument upravlinnya ryzykamy pidpryyemnyts'koyi diyal'nosti [Accounting as a tool for risk management of business activity]. Finansy Ukrayiny - Finances of Ukraine, 3,114-125 [in Ukrainian].
4. Doroshenko, H.O. (2013). Mekhanizmy minimizatsiyi ryzykiv pry dyversyfikatsiyi aktyviv [Mechanisms of risk minimization during asset diversification]. Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. Bulletin of transport and industry economy, 42, 283-287 [in Ukrainian].
5. Driha, O.P. (2015). Dyversyfikatsiya aktyviv: osoblyvosti mekhanizmu zdiysnennya ta oblikovoho vidobrazhennya [Diversification of assets: peculiarities of the mechanism of implementation and accounting display]. Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny - Scientific bulletin of NLTU of Ukraine: coll. science and technology, 25.7, 182-188. [in Ukrainian].
6. Zayats', M. Ya. (2016). Upravlinnya ryzykamy sek'yurytyzatsiyi aktyviv: finansovi ta oblikovo-analitychni aspekty [Asset securitization risk management: financial and accounting-analytical aspects]. Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu : Seriya: Mizhнародni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo - Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University: Series: International Economic Relations and World Economy, 7/1, 140-144 [in Ukrainian].
7. Ihnatenko, A.V., & Kabanov, V.H., & Kharchenko, O.I. (2009). Mekhanizmy neytralizatsiyi finansovykh ryzykiv ukrayins'kykh pidpryyemstv v umovakh hlobalizatsiyi [Mechanisms of neutralization of financial risks of Ukrainian enterprises in the conditions of globalization]. Aktual'ni problemy ekonomiky - Actual problems of the economy, 5,136-144 [in Ukrainian].
8. Sheverya, Ya.V. (2017). Oblikovo-analitychna skladova aktyviv yak osnova systemy upravlinnya ryzykamy na pidpryyemstvi [The accounting and analytical component of assets as the basis of the risk management system at the enterprise]. Proceedings from: Oblik, analiz, audyt i opodatkuвання v umovakh hlobalizatsiyi ekonomiky: tezy dopovidey I Mizhнародnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi (m. Uzhhorod, 21 kvitnya 2017 r.), 123-125. [in Ukrainian].

Отримано 20.07.2023